

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Catechismvs, Dat is, De Christelijcke leeringhe/ in
maniere van t'samen-sprekinghe tusschen den Meester
ende den Discipel**

Coster, Franciscus

T'Antvverpen, 1607

De maniere van biechten.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39385

lijcker oock sommighe sonden zijn / daer de Pa-
steurs niet af en moghen absoluieren / maer alleen
de Bisschoppen / oft die van hen-lieden daer toe
maght ontfanghen hebben.

M. Hoe comt dat, daer sy nochtans al euen Prie-
sters zijn?

D. Het comt deur de Jurisdicctie: dat is / deur de
authozitept des Ouerheydts. Want ghelijck in
wereldtlijke saecken de opperste Heere / als Co-
ningh oft Keyser / alle fouten / hoe grof sy zijn /
magh vonnissen / maer de onder-rechters niet
meer en vermoghen dan hen van dien toe-ghela-
ten woꝝdt: als Deken van ambachten / in clepne
fouten / de Magistraet der stadt oock in crimine-
le / etc. Al-soo heeft de Paus sommighe sonden
hem ghereserueert / ende de Bisschoppen oock / op
dat een pegelijck de grootheydt der sonden achte /
ende hem daer af beware.

M. Can dan yemandt anders de sonden ver-
gheuen, dan Godt?

D. Neen't: niemant en can dat doen / deur sijn
eyghene maght.

M. Hoe heeft dan de Paus, ende andere Bis-
schoppen ende Priesters maght om de son-
den te vergheuen?

D. Deur de maght / die hen-lieden van Gode
daer toe ghegheuen is.

M. Wat doet-dy, als ghy by den Biecht-vader
comt?

D. Ten eersten / ick kniele ter syden hem / met de
handen te gader / ende ick make een crups / seg-
gende: *Inden naem des Vaders, ende des Soons, ende
des heylighs Gheests, Amen. Daer nae segghe ick ter-
stondt / Benedic Pater, oft Benedicite: dat is / Pa-
ter*

ter gheeft my de benedictie / om mijn sonden wel te biechten. Ende die ontfanghen hebbende / spreke ick de ghemeyne veur-biechte.

M. Hoe seght ghy die?

D. Ick arm sondigh mensche, kenne my schuldigh veur Godt, Maria sijn ghebenedijde Moeder, ende alle Gods Heylighen, ende v Vader in de stadt Gods: van alle mijne sonden die ick gedaen hebbe, met woorden, wercken, ende ghedachten, naer mijn leste biechte, die ick ghedaen hebbe te Paeschen, te Licht-misse, &c. Over een maendt, ouer acht daghen, &c.

M. Wat doet ghy dan?

D. Ick segghe met soo corte / clare / ende eerbare woorden alst my moghelijk is alle de specien en sorten der sonden / die ick ghedaen hebbe met ghedachten / woorden ende wercken: soo verre als ick ghedencken can / sonder de schuldt op eenen anderen te legghen / oft die te bewimpelen / oft te excuseren. Ick segghe oock / hoe dickwils (soo't my veur-staet) ick elke dood-sonde ghedaen hebbe / ende daer ick aen twijfele oft het dood-sonde is.

M. Hoe biecht ghy de sonden daer ghy aen twijfelt oft ghy-se ghedaen hebt?

D. Ick segghe dat icker aen twijfele.

Wat doet ghy noch meer?

D. In-dien ick ghelondicht hebbe veur onrechtveerdigheyt / soo legge ick hoe vele dat het beloopt. Voorts geue ick te kennē de conditie van dē tijdt / plaetse / persoon / teghen / ende met wien ick gelondicht hebbe / ende alle andere noodt-sakelijcke circumstantiē: mijn beste doende / dat ick gheen sonde achter en late / die ick wete oft daer aen twijfele dat doodelijck is. Want de daghelijckeliche sonden en zijn niet noodt-sakelijck te biechten: hoe wel het

nochtans profijtelijck is / dat-mense dock inde biechte verhaele.

M. Waer-om zijt ghy hier in soo neerstigh ?

D. Ten eersten / om dat ick wel wete / dat het elcke reyle dood-sonde is / eenighe dood-sonde willens ende wetens achter te laten. Ten tweeden / dat-men all-dan gheen verghiffenisse en crijght / oock van de ghebiechte sonden. Ten derden / dat ick hier-om nae-maels bedwonghen soude zijn / de selue sonden noch eens te biechten: by-sonder waer't dat ick by eenen anderē Biecht-vader gingh / die de veurgaende sonden niet ghehoort en hadde.

M. Hoe verwint ghy de schaemtē, die-men in't biechten sijner sonden pleghe te ghevoelen ?

D. Ten eersten / deur het ouer-pepsen / dat Gode alle mijn sonden bekent zijn. Ten tweeden / deur het ouer-dencken van de groote schande / die ick in't uysterste ordeel / veur de gheheele wereldt / soude moeten lijden / daer een peggelijck de sonden sien sal / die-men niet op-rechtelijck ghebiecht en heeft. Ten derden / om dat ick veur seker wete / dat de Biecht-vader eerst soude moeten steruen / dan het minste woordcken segghen / waer deur yemandt in de kennisse van mijne sonden (hoe groot oft cleyn sy dock zijn) soude moghen comen. Ten vierden / helpt my de groote gherustighepdt des herten / die ick deur het claer uyt-segghen gheboele. Ende / Ten lesten / om dat ick wete / dat de Biecht-vader oock een mensche is / die sonde doē can / ende meer andere mijns ghelijcke ghehoort heeft.

M. Wat doet ghy hier nae ?

D. Ick supte mijn biechte / op dese maniere:

Van